

Donostia, 2020ko ekainaren 19a

UDALBATZAKO IDAZKARI NAGUSIARI

ARKAITZERREKAKO ISURKETARI BURUZKO KONTROL MOZIOA

Haizea Garay Gallastegi Elkarrekin Donostia udal taldeko zinegotziak, Udalbatzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, KONTROL MOZIO hau aurkezten du, joan den maiatzean Arkaitzerrekan, Zubietako erraustegitik gertu, izandako isurketak direla eta, LURRALDE GARAPEN ETA PLANIFIKAZIO BATZORDEAN horri buruzko interpelazioa egin eta gero.

JUSTIFIKAZIOA

Joan den maiatzaren 9an, salatu zuten arrain ugari agertu zirela hilik Arkaitzerreka errekaaren ibilguan, Zubietako erraustegitik gertu. Hurrengo egunean, erraustegiaren kudeatzaile GHK-k, komunikatu baten bidez, erabat ukatu zuen salatutako gertakarien eta erraustegiaren arteko lotura. Alabaina, hilaren 14an, aitortu zuen amoniakoa isuri zutela zisterna bat deskargatzean. Zehazki, aitortu zuen amoniako isurketa bat gertatu zela maiatzaren 7an, "kanpoko hornitzaile bat zisterna bat deskargatzen ari zela".

Kontuan hartuta bai erraustegia eta bai kalteak jasan dituen erreka tarte hori Donostiako udal mugartean daudela, maiatzaren 11ko batzordean, horri buruz galdetu genion zinegotzi ordezkariari agerraldi batean. Une horretan, ordezkariak jakinarazi zuen horri buruzko informazioa biltzen ari zirela eta ondoren taldeei jakinaraziko ziela. Maiatzean informaziorik izan ez genuenez, hil honetako batzordeari helarazi diogu gaia. Batzordean, zinegotzi ordezkariak behin eta berriz esan zuen gai horren eskumena udalaz gaindikoa zela eta, beraz, Udalak ezin zuela arlo horretan jardun, URAk eta Aldundiak horren inguruan egiten ari zirenari buruzko informazioa lortzeaz harago,

Kontuan hartuta udal lursail bati buruz ari garela, isurketa salatu zuten talde ekologistek Udalaren inplikazioa eskatu dute ingurune horretako ingurumena lehengoratzeko.

Talde ekologistek salatutako gertaerek kalteak zer larriak diren erakusten dute. Isurketaren ondorioz, arrain asko hil ziren erreka horretan, baina kalte handiena jasan zuen espeziea aingira izan zen, duela hamarkada bat baino gehiago babestutako espeziea, "segurtasun muga biologikoetatik kanpo" egoteagatik; hau da, espezie mehatxatua da aingira, haren ziklo biologikoen eta haren arrantzaren ondoriozko dinamikak ez duelako bermatzen espeziearen ugalketa. Hura babesteko oinarri diren mugarri nagusiak honako hauek dira:

- Europako Kontseiluaren 1100/2007 (EE) Erregelamendua, 2007ko irailaren 18koa, espezie hori Europar Batasunaren eremu guztian babesten duena.
- CITES hitzarmena, espezie mehatxatuen nazioarteko merkataritzari buruzkoa, II. eranskinean sartu baitzen 2009. urtean.
- Euskal Autonomia Erkidegoko Aingira Europarraren 2010eko Kudeaketa Plana, Europako Erregelamendu hori abiapuntutzat hartuta garatua.

Elkarte ekologistez gain, Usurbilgo Udala bera ere kezkatuta agertu zen isurketa horrekin, eta jarraipena egin zion hasiera-hasieratik; hala, errekaen laginak hartu zituen, aztertzeko. Ingurumen kaltearen larritasuna berresten du bai Urak bai Aldundiak gertaerak argitzeko eta kutsadura gertakari horren jarraipena egiteko espediente bana ireki izanak. Gipuzkoako Ingurumen Fiskaltza, era berean, maiatzaren amaieratik ari da gertakariak ikertzen, Anerreka Ingurumen Elkarteak, Zubieta Lantzen Kultur eta Kirol Elkarteak eta Eguzki Talde Ekologistak eskatuta, natura baliabideen eta ingurumenaren aurkako delitua izan daitezkeen argitzeko. Uste dugu ez dagoela sobera gogoraraztea delitu direla uren kalitateari edo animaliei edo landareei funtsezko kalteak eragiten dizkieten edo eragin diezazkieketen legez kanpoko isurketak (Zigor Kodearen 325. artikulua).

Bestalde, GHK-k astebete behar izan zuenez gertatutakoa aitortzeko, eta partikularrek gertaerak publikoki salatu ondoren bakarrik salatu zuenez, ezin izan da inolako neurri zuzentzailerik hartu

eragindako kaltea arintzeko. Atzerapen horrek, berez, arreta piztu behar zuen, eta ingurumen kalteengatiko espedienteak irekitzeko kausa izan.

Gainera, hori bezain kezagarria den beste egoera bat gehitu behar zaio horri guztiari. Talde ekologistek ohartarazi dutenez, GHK-k hilaren 10ean igorritako komunikatutik ondoriozta daiteke maiatzaren 7ko isurketa ez dela izan kutsadura gertakari bakarra, honako hau adierazten baitute: “Antzeko egoerak gertatu ziren aurreko aldietan, ikerketak baieztatu zuen instalazioetatik kanpokoak zela isurketen jatorria”. Hau da, nahiz eta erraustegiak zorrotz kontrolatu behar zuen emisio kutsatzailerik txikiena ere, ez herritarrek, ez, antza denez, udal gobernu eta administrazio batzuek, ez dakigu benetan erraustegia martxan jarri zenetik orain arte zer isurketa izan diren, hala erraustegiaren isurketa kutsatzaileak, nola haren jarduerarekin zerikusia duten jardueren isurketak, ez zenbat izan diren, ez zenbateraino larriak izan diren.

Lurralde Garapen eta Planifikazioko azken batzordean, zinegotzi ordezkariari interpelazioa egin genion gertaera hori argitzeko gobernuak egindako jarduketari buruz, eta hark erantzun zuen auzia ez dela Udalaren eskumenekoa, eta bigarren aldiz erantzun zuen Udalak informazioa eskatuko ziela eskumen hori dutenei. Ikusita kolektibo eta erakunde ugari agertu dutela gertakarien gaineko kezka, eta horri buruzko ikerketak ere ireki dituztela, uste dugu Donostiako Udalaren betebeharra ere badela horren jarraipena egitea, informatuta egoteko, gertatutakoaren eta egungo egoeraren berri emateko, eta gaian esku hartzeko, batez ere kontuan hartuta kalte horiek udal mugartean egin direla eta ez dela kasu bakarra izan.

Hori dela eta, hau da gure

KONTROL MOZIOA

1. 1. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio udal gobernuari har ditzala neurriak errekan jazotako gertaerak argitzeko eta, hala, erantzukizuna norena den jakiteko.
2. 2. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio udal gobernuari azal diezaiela taldeei zer gestio egin dituen Arkaitzerrekan, erraustegiaren gunetik gertu, ustez amoniako isurketak izan direla eta.
3. 3. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio udal gobernuari lan egin dezala Arkaitzerreka ingurumen aldetik lehengoratzeko.
4. 4. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio udal gobernuari har ditzala neurriak aingira aleen galera konpentsatzeko.
5. 5. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio udal gobernuari har ditzala neurriak ingurunea ziurtatzeko eta salatutakoaren antzeko egoerarik berriz ez gertatzeko.

Haizea Garay Gallastegui
Elkarrekin Donostia udal taldeko zinegotzia